

Kajaanin kaupunki

Kajaanin joukkoliikennepalvelut liikkeessä

- Kuka kyydissä nyt ja tulevaisuudessa.

Tiina Rusanen, Kajaanin kaupunki

www.kajaani.fi

Kajaani keskellä Suomea – Kainuun maakunnassa

Kajaanissa on reilut 36 000 asukasta.

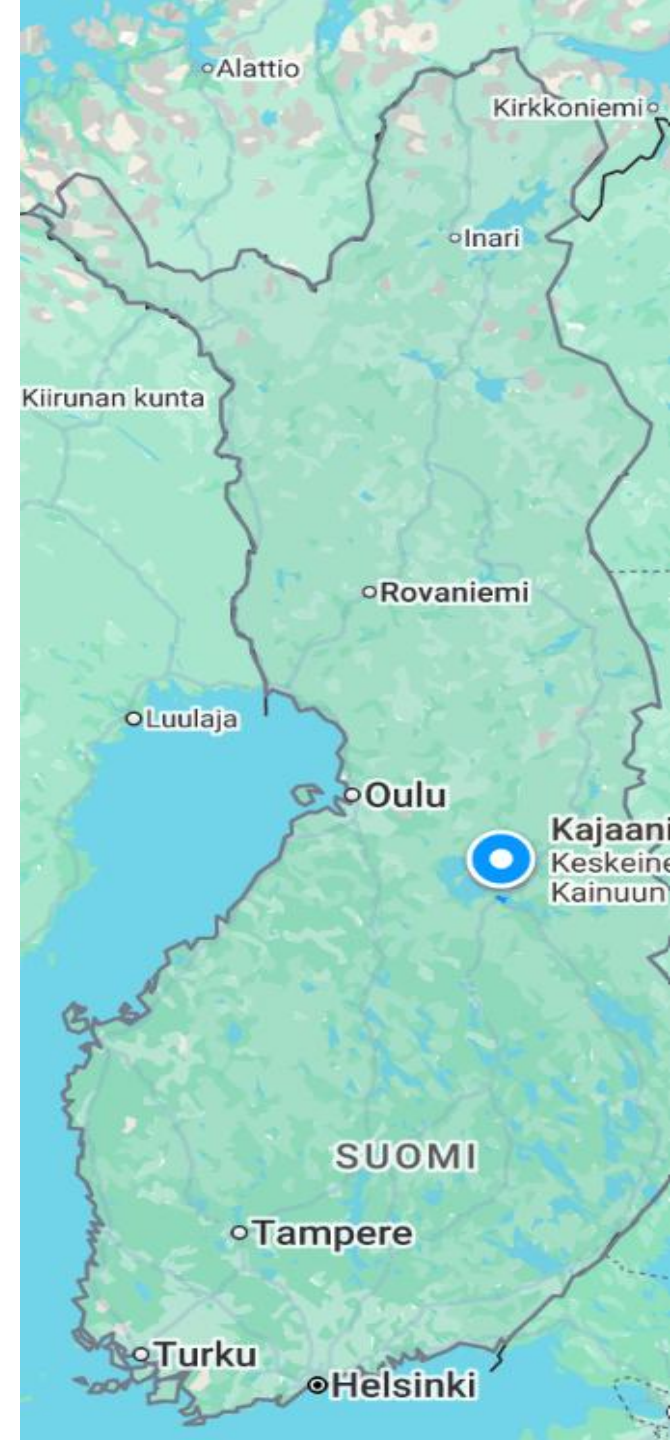
Kajaani sijaitsee Kainuussa, kauniin Oulujärven ja Kajaaninjoen maisemissa.

Taajama-alueet ja keskusta on tiiviisti rakennettu. Kajaanin ydinkeskusta ja sen palvelut ovat helposti saavutettavissa jalkaisin tai polkupyörällä. Välimatkat kodin, työpaikan ja palveluiden välillä ovat niin lyhyitä, ettei omaa autoa. Silti yksityisautoilun kulttuuri on tiukassa.

Juhlitaan yhdessä 375-vuotiasta Kajaania

Kajaanin kaupunki juhlii tänä vuonna 375-vuotista historiaansa teemalla Yhdessä. Varsinaista syntymäpäivää vietettiin 6. maaliskuuta, mutta merkkipäivää juhlistetaan läpi vuoden.

LUMI: Yksi maail

Yhteiseurooppalainen LUMI on yksi koko Euroopan tutkimusta, työllis instrumenteista.

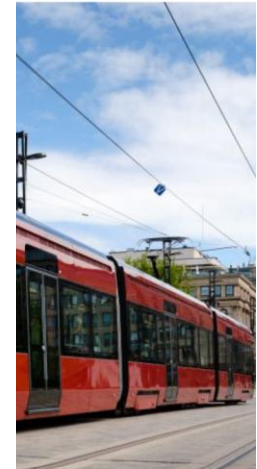

Terrafame

Terrafamen teollisuusalueella Sotkam sähköajoneuvojen akuissa käytettäv

Google investoi Suomeen 13 miljardia – ECH suurin Euroopan-panostus, mukana myös ydinvoimaa

Google investoi Suomeen lisää. Yhtiö rakentaa uudet datakeskukset Kajaaniin, Vaalaan ja Muhokselle. Se on tehnyt Fortumin kanssa aiesopimuksen uuden ydinvoiman kehittämisestä.

Škoda Transtech on suomalainen kiskokalusto valmistaja, jonka tehdas sijaitsee Kajaanin Otanmäessä

Google rakentaa **Kajaaniin** uuden datakeskuksen ja akkujärjestelmän, jonka teho on 94 megawattia.

Kajaanin väestömäärä pienenee ja ikääntyy tulevina vuosina, ja supistuminen ulottuu koko kaupungin alueelle

VÄESTÖENNUSTE KAINUUN KUNNISSA VUOSILLE 2024, 2035 ja 2045

	2024	2035	2045	Muutos vuonna 2045	Muutos % vuonna 2045
Kainuu	69714	64306	61219	-8495	-12,2
Hyrynsalmi	2024	1682	1482	-542	-26,8
Kajaani	36512	35306	34366	-2146	-5,9
Kuhmo	7435	6119	5449	-1986	-26,7
Paltamo	2978	2478	2294	-684	-23,0
Puolanka	2317	1947	1758	-559	-24,1
Ristijärvi	1146	993	907	-239	-20,9
Sotkamo	10270	9990	9869	-401	-3,9
Suomussalmi	7032	5791	5094	-1938	-27,6

Tilastokeskus, väestöennuste: 2024
Kainuun liitto 24.10.2024

Kajaanin perusopetusikäisten oppilaiden määrä vähenee ennusteiden mukaan vuoteen 2030 mennessä noin tuhannella oppilaalla eli noin 27 %.

Yläkoululaisten määrä laskee 2030-luvun alkuvuosiin mennessä vajaasta 1300 oppilaasta noin 850 oppilaaseen eli peräti 35 %.

Kajaanin joukkoliikenne

Kajaani on joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen, joka vastaa alueensa sisäisen joukkoliikenteen järjestämisestä

- Kajaanin ja Kainuun muiden kuntien välisestä liikenteestä vastaa Traficom
- Kajaanin joukkoliikenteen hankintoihin käytettiin vuonna 2025 n. 2,7 milj. € ja lipputuloja kertyi 593 556 €, joista Kajaanin perusopetuksen lipputulojen osuus 157 012€.

Ja vuonna 2026 liikennöintikustannukset ovat yhteensä n. 3,3 milj. €

- Matkoja tehtiin vuonna 2025 319 140 matkaa.
- Savonlinja Oy aloitti liikennöinnin Kajaanissa 8.6.2026 alkaen

Kajaanin joukkoliikenne

- Kajaanin joukkoliikennettä liikennöidään linjoilla 1-16 sekä Kajaanin taajama-alueella liikennöi palveluliikenne. Hankinnat on tehty bruttomallilla.
- Linjat 1-7 ajetaan taajama-alueella matalalattiakalustolla
- Linjat 11-16 liikennöivät maaseutumaisemmassa ympäristössä ja ajetaan osittain matalalattiakalustolla
- Palveluliikenne Pikku-Pete liikennöi 5 kilometrin säteellä Kajaanin keskusta ja sitä liikennöidään esteettömällä "pikkubussilla"

Joukkoliikenteen vuosi 2025

Palveluliikenne

(1 matalalattiainen pikkubussi)

Vuosikustannus n. 52 000€

Kustannus per/matkustaja 8,52 €

Kaupunkiliikenne

(7 matalalattiaista linja-autoa)

Vuosikustannus 1,6 milj. €

Kustannus per/matkustaja 6,46 €

Seutuliikenne

(8 seutuliikenneauto/matalalattia)

Vuosikustannus 1,0 milj. €

Kustannus per/matkustaja

14,99 €

Kokonaiskustannukset 2025 n. 2,7 milj. ja lipputuloja saatiin 593 000€ ja valtioavustuksen määrä 268 970€ eli nettokustannus n. 1,8 milj. €.

Joukkoliikenteen vuosi 2026

Palveluliikenne

(1 matalalattiainen pikkubussi)

Vuosikustannus n. 52 000€

Liikenne päättyy 31.12.2026

Kaupunkiliikenne

(8 matalalattiaista linja-autoa)

Vuosikustannus 1,67 milj. €

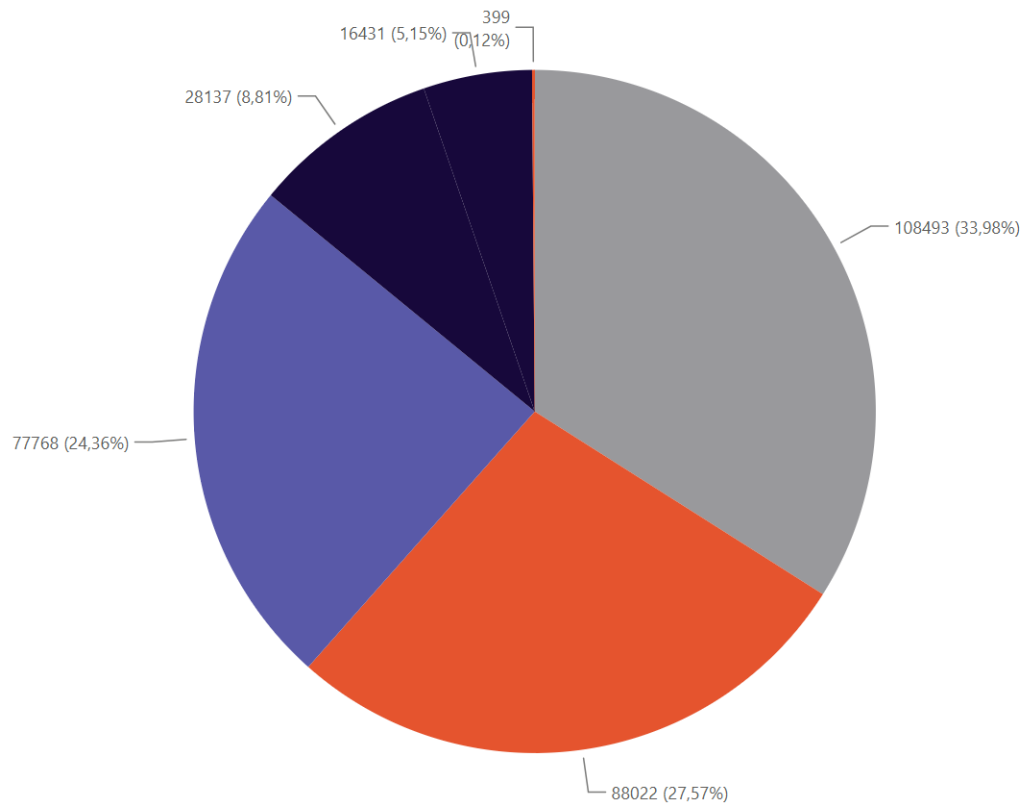
Seutuliikenne

(8 seutuliikenneauto/matalalattia)

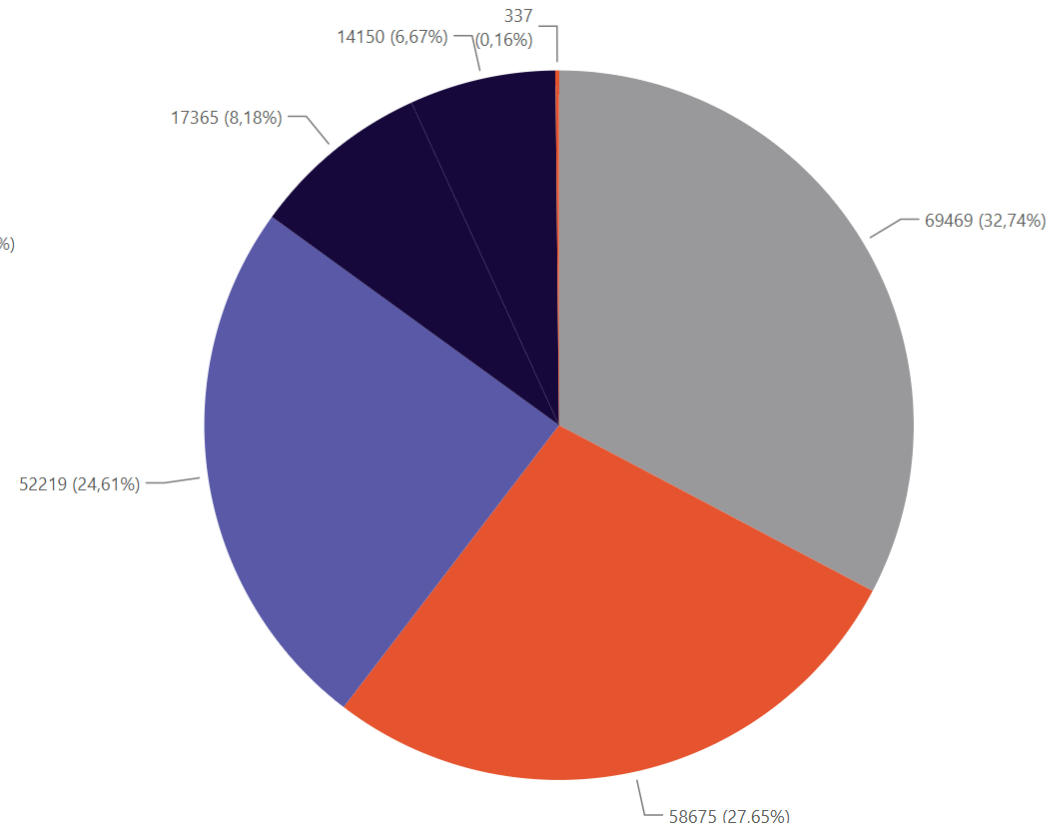
Vuosikustannus 1,65 milj. €

Vuonna 2026 liikennöintikustannukset ovat yhteensä n. 3,3 milj. €

Kajaanin joukkoliikenteen käyttäjistä ~61% lapsia ja koululaisia, seniori-ikäisiä ~8 %

Vuosi 2025

Vuosi 2026 tammi-elo

Asiakasryhmä

● Koululainen

● Lapsi

● Aikuinen

● Seniori

● Opiskelija

● (Tyhjä)

Joukkoliikenteen näkökulmasta kyseessä on erittäin merkittävä rakennemuutos

- Kajaanissa lasten ja koululaisten osuus matkustajista on noin **61 %**,
- tämän hetkisten ennusteiden mukaan perusopetusikäisten määrä vähenee noin **27 %** ja yläkoululaisten määrä jopa **35 %**.
- Tämä tarkoittaisi, että Kajaanin joukkoliikenteen kokonaismatkustajamäärä voisi laskea jopa **15-20 %** pelkästään ikäluokkien pienenemisen vuoksi.
- Joukkoliikenteen nykyinen pääasiakasryhmä pienenee voimakkaasti. Tämä uhkaa matkustajamääriä, lipputuloja ja vuorojen täyttöasteita.
- Koululaisliikenne ajetaan avoimena joukkoliikenteenä ja on sidottu koulujen päättymis- ja alkamisaikoihin.

Vaikutus lipputuloihin ja kustannuksiin

Koska koululaiset muodostavat suurimman asiakasryhmän:

- koulumatkojen määrä vähenee
- kausi- ja koululippujen myynti vähenee

-> lipputulot pienenevät

Samalla liikennöinnin kustannukset eivät alene samassa suhteessa, koska:

- liikenteen optimointia on jo tehty, seutuliikenteestä on karsittu vuoroja, joissa on vähän matkustusta.
- joukkoliikenne on jo nykyisinkin sidottu koulujen alkamis- ja päättymisaikoihin eikä siten palvele asiointiliikennettä parhaalla mahdollisella tavalla. Keskustan ulkopuolella ei ole erillistä asiointiliikennettä.
- Nykyiset linjat täytyy edelleen ajaa, vaikka käyttöaste pienenee (lakisääteinen velvollisuus järjestää perusopetuslain 32 § mukaiset kuljetukset).
- Samalla, kun lasten määrä vähenee ja väestö ikääntyy niin joukkoliikennepalvelujen saavutettavuus, esteettömyys ja päiväsaikainen tarjonta korostuvat. Seutuliikenne palvelee nyt klo 8-9 ja klo 13-15 pääasiassa.

Tulevaisuus?

Nykyinen matkustajapohja on poikkeuksellisen riippuvainen koululaisista.

Koska oppilasmäärä vähenee noin neljänneksellä ja yläkouluikäiset jopa kolmanneksella, joukkoliikenteen on löydettävä lisää matkustajia:

1. työmatkalaiset
2. seniorit
3. toisen asteen opiskelijat
4. vapaa-ajan matkustajat, matkailijat

Kuluja voidaan karsia mahdollisesti pienemmän kaluston käytöllä ja selvittämällä kutsuohjattujen palveluiden mahdollisuutta. Tämä ei tosin poista sitä, että suurin osa matkustajista haluaa keskustaan arkisin koulujen alkamis- ja päättymisaikoina. Eikä kutsuliikenne mielestämme ole tähän ratkaisu.

Hinnan alennuskokeilu E-vyöhykkeelle suuntautuvien matkojen osalta

Kokeilulla selvitetään, lisääkö lipun hinnan alentaminen matkustusta E-vyöhykkeelle. E-vyöhykkeellä sijaitsevat Otanmäen ja Vuolijoen keskustat. Matkaa Kajaanista kertyy n. 40 km.

- **Edullisempia työ- ja asiointimatkoja:**

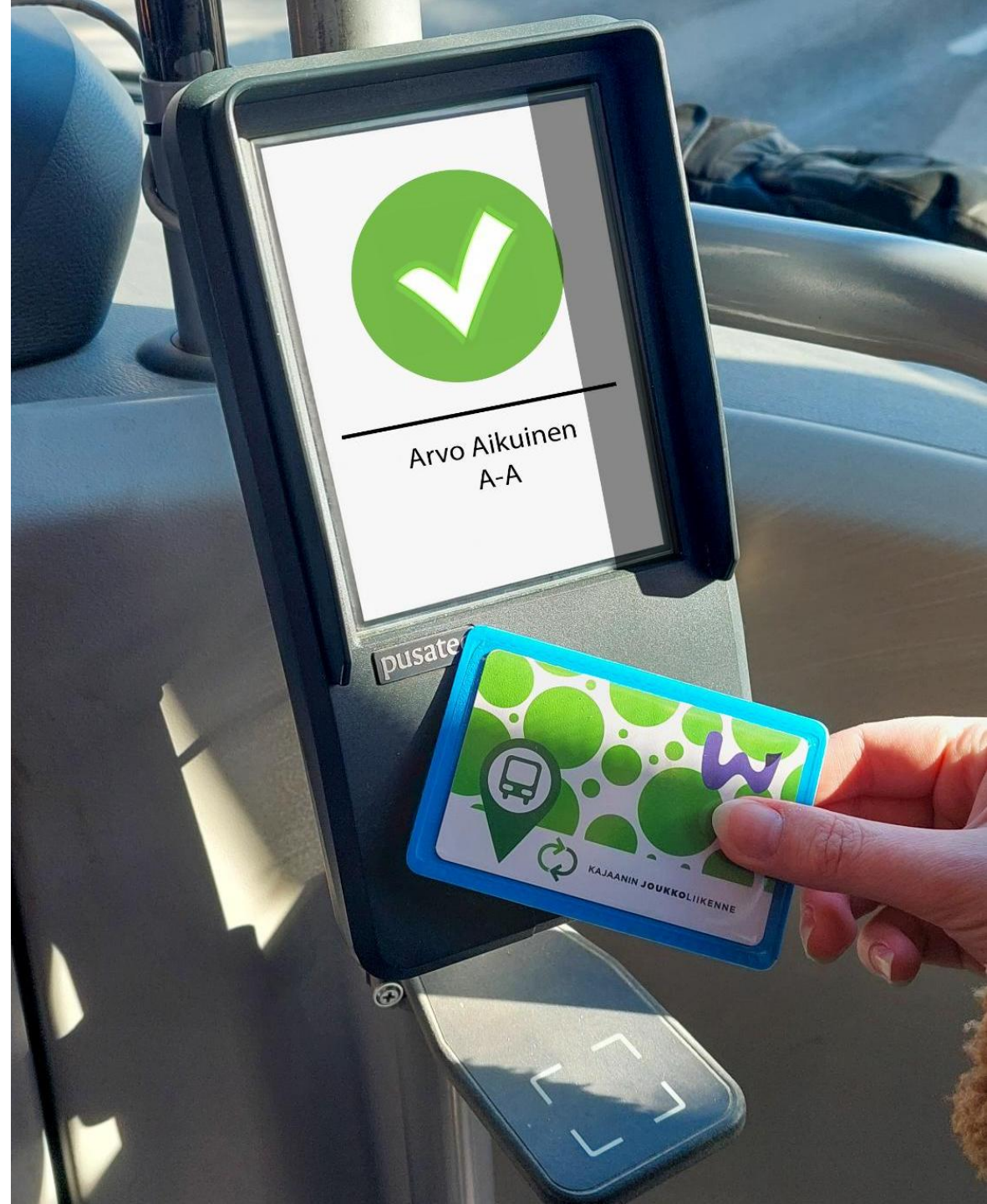
- Aikuisten kertamatka pankkikortin lähimaksulla, Waltti-kortilla tai Waltti-mobiililipulla 6,50€
  - Lasten kertalippu Waltti-kortilla tai Waltti-mobiililipulla 4,20€
  - Waltin 30 päivän kausilippu 96,00 € (Waltti-kortti, Waltti-mobiiliin ladattuna)
- Huomioithan, että käteisellä maksettava kertalippu on jatkossa kalliimpi kuin muilla maksutavoilla.

- **Tavoitteena on:**

kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä myös seutuliikenteessä
tarjota entistä houkuttelevampi vaihtoehto liikkumiseen
vähentää yksityisautoilua Kajaani–Otanmäki–Vuolijoki –yhteysvälillä

- **Kokeilun arviointi**

Kokeilun tuloksia arvioidaan keväällä 2027, kun joukkoliikenteen lippujen hintoja tarkastellaan syksystä 2027 alkaen.

Palveluliikenne lakkautumassa 31.12.2026

- Palveluliikenne (Pikku-Pete) on perustettu vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuksia palvelemaan ja samalla palvelemaan myös muita avoimen joukkoliikenteen käyttäjiä.
- Vuoteen 2018 saakka maksuosuudet kunta/sote 30%/70% ja vuoden 2019 jälkeen kunta/sote 50%/50
- 1.1.2021 Kainuun sote luopui palveluliikenteen tukemisesta kokonaan
- Kajaanin kaupunki on vastannut palveluliikenteen kustannuksista vuodesta 2021 100% maksuosuudella
- Kaupungin sopeuttamissuunnitelmassa linjattiin pali-liikenne päättymään vuoden 2025 loppuun, mikäli HVA ei lähde kustannusten jakoon mukaan -> kustannusten jakoa ehdotettiin, mutta HVA ei lähtenyt mukaan kustannusten jakoon.
- Erinäisten aloitteiden kautta päädyttiin siihen, että ->
- Pali-liikenne sai jatkoajan vuodeksi 2026 -> siten, että asiakashintaa korotettiin 4,50€/ matka

Kajaanin kaupunki

A large photograph of a church at night, illuminated with vibrant blue and red lights. The lights are projected onto the stone walls of the church, creating a dramatic effect. The church is situated on a hill, and the lights are reflected in the water in the foreground. The sky is dark with some clouds.

KIITOS